

**ANAYASA MAHKEMESİ KARARI**

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

**Esas Sayısı : 2023/65 (Siyasi Parti Mali Denetimi)**

**Karar Sayısı : 2026/53**

**Karar Tarihi : 26/3/2026**

**I. MALİ DENETİMİN KONUSU**

Aydınlık Geleceğin Partisinin 2022 yılı kesin hesabının incelenmesidir.

**II. İLK İNCELEME**

1. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü hükümleri uyarınca Zühtü ARSLAN, Hasan Tahsin GÖKCAN, Engin YILDIRIM, M. Emin KUZ, Rıdvan GÜLEÇ, Recai AKYEL, Yusuf Şevki HAKYEMEZ, Yıldız SEFERİNOĞLU, Selahaddin MENTEŞ, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN, Kenan YAŞAR, Muhterem İNCE ve Yılmaz AKÇİL'in katılımlarıyla 7/3/2024 tarihinde yapılan ilk inceleme toplantısında;

2. Aydınlık Geleceğin Partisinin 2022 yılı kesin hesabının incelenmesi sonucunda;

A. Dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine,

B. Esas incelemenin yapılması için Genel Merkez kesin hesabının dayanağını oluşturan gelir gider belgeleri ile bu belgelerin kaydedildiği defterleri Sayıştay Başkanlığına göndermesi için Partiyeye bu kararın tebliğinden itibaren otuz gün süre verilmesine,

OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

**III. ESASIN İNCELENMESİ**

3. Aydınlık Geleceğin Partisinin Anayasa Mahkemesine verdiği 2022 yılı kesin hesap çizelgeleri ile dayanağını oluşturan defter ve belgeler üzerinde yapılan inceleme sonuçlarını içeren ve Sayıştay Başkanlığı tarafından hazırlanıp Raportör Oğuz ÇAKAR tarafından Heyete sunulan esas inceleme raporu, Anayasa'nın ve 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun ile 22/4/1983 tarihli ve 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun ilgili kuralları, bunların gerekçeleri ve diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

4. Denetimin maddi öğelerini oluşturan defter ve belgelerden Partinin 2022 yılı gelirleri toplamı 651.060,60 TL, bir önceki yıldan devreden nakit toplamı 123,19 TL olmak üzere gelir genel toplamının 651.183,79 TL; 2023 yılı giderleri toplamı 635.874,85 TL, gelecek yıla devreden nakit toplamı 15.308,94 TL olmak üzere gider genel toplamının 651.183,79 TL olduğu anlaşılmıştır.

5. Anayasa Mahkemesinin 7/3/2024 tarihli ilk inceleme kararıyla Partinin 2022 yılı Genel Merkez kesin hesabının dayanağını oluşturan Genel Merkeze ait gelir gider belgeleri ile bu belgelerin kaydedildiği defterlerini Sayıştay Başkanlığına göndermesi için bu kararın tebliğinden itibaren otuz gün süre verilmesine karar verilmiştir.

6. Aydınlık Geleceğin Partisi tarafından 8/8/2024 tarihli ve 24036008 sayılı evrak kaydı ile Sayıştay Başkanlığına gönderilen yazıda; Kurucu Genel Başkan tarafından Partiyeye ait tüm evrak, belge ve defterleri alarak Azerbaycan'a kaçtığı, Genel Başkan Murat

DANACI'nın 28/12/2021 tarihinde Genel Kurul kararı ile göreve getirildiği, 2023 yılı öncesine ait klasör ve defterlerin yaşanan hırsızlık sebebiyle ellerinde bulunmadığı, 27/6/2022 tarihli ve Partiye ait karar defterinin kaybolduğuna dair zayi belgesi talepli dava dilekçesi ile açılan dava sonucunda Ankara 5. Sulh Hukuk Mahkemesinin 15/2/2023 tarihli gerekçeli kararında Parti Genel Başkanı'nın davaya konu belgelerin ve defterin kaybolmasında kasıt veya kasta yakın kusuru olmadığından bahisle Aydınlık Geleceğin Partisine ait karar defterinin zayi olduğunun tespitine karar verildiği ifade edilmiştir.

7. İlgili mahkeme kararının incelenmesi sonucu, zayi belgesinin sadece karar defteri için alındığı anlaşılmıştır. Bunun üzerine 30/4/2025 tarihli ve E-93995552-175.01-25022332 sayılı yazı ile zayi belgesi talebiyle açılan davada dilekçe tarihi olan 27/6/2022'den sonra düzenlenen evrakın Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi Partiden istenmiştir. Ancak ilgili yazıya Parti tarafından herhangi bir cevap sunulmamış, bilgi ve belge gönderilmemiştir.

8. 2820 sayılı Kanun'un 70. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca beş milyon liraya kadar olan harcamaların makbuz veya fatura gibi bir belgeyle tevsik edilmesi zorunlu olmadığından bu miktari geçen harcamaların geçerli ve kanıtlayıcı bir belgeye dayanması gerekmektedir.

9. Kanun'un 74. maddesinde ise *"Siyasi partiler harcamalarını fatura, fatura yerine geçen belgeler ile bu belgelerin temin edilmesinin mümkün olmadığı hallerde harcamanın doğruluğunu gösterecek muhtevaya sahip olmak şartıyla diğer belgelerle tevsik ederler. Ancak kaybolma, yırtılma ve yanma gibi mücbir sebeplerle aslının temin edilmediği hallerde, fatura ve fatura yerine geçen belgeler yerine bu belgeleri düzenleyenlerden alınacak tasdikli örnekleri kullanılabilir."* hükmüne yer verilmiştir. Kanun'un 76. maddesinin dördüncü fıkrasında ise belgelendirilmesi gerektiği hâlde belgelendirilmeyen parti giderleri miktarınca parti mal varlığının Anayasa Mahkemesi kararıyla Hazineye irat kaydedileceği hükmü bulunmaktadır.

10. Öte yandan Kanun'un 69. maddesinde bir siyasi partinin bütün gelirlerinin o siyasi partinin tüzel kişiliği adına elde edileceği, siyasi partilerin genel merkezlerinin ve teşkilat kademelerinin gelirlerinin parti merkez karar ve yönetim kurulunca bastırılan makbuzlar karşılığında alınacağı, sağlanan gelirin türü ve miktarıyla gelirin sağlandığı kimsenin adı, soyadı ve adresi, makbuzu düzenleyenin sıfatı, adı, soyadı ve imzasının makbuzda ve dip koçanlarında yer alacağı belirtilmiştir. Anılan Kanun'un 75. maddesinin dördüncü fıkrasında da *"Anayasa Mahkemesi denetimi sonunda, o siyasi partinin gelir ve giderlerinin doğruluğuna ve kanuna uygunluğuna veya kanuna uygun olmayan gelirler ile giderler dolayısıyla da bunların Hazineye gelir kaydedilmesine karar verir."* 76. maddesinin üçüncü fıkrasında ise *"Bu Kanunun 69 uncu maddesinde belirtilen esaslara aykırı olarak bir siyasi partinin tevsik edilmeyen kaynaklardan gelir sağladığı anlaşırsa, Anayasa Mahkemesi kararıyla bu gelir Hazineye irat kaydedilir."* hükümleri yer almaktadır.

11. Bu hükümlere göre siyasi partilerin kesin hesaplarının dayanağını oluşturan gelir gider belgelerini Anayasa Mahkemesine sunması gerekmektedir. Siyasi partiler harcamalarını fatura, fatura yerine geçen belgeler ile bu belgelerin temin edilmesinin mümkün olmadığı hâllerde harcamanın doğruluğunu gösterecek muhtevada olmak şartıyla diğer belgelerle tevsik etmek zorundadır. Ayrıca kaybolma, yırtılma ve yanma gibi mücbir sebeplerle aslının temin edilmediği hallerde de fatura ve fatura yerine geçen belgeler yerine bu belgeleri düzenleyenlerden alınacak tasdikli örnekler kullanılabilir. Anılan hükümler çerçevesinde

belgelendirilmeyen parti gider ve gelirleri miktarınca parti mal varlığı Anayasa Mahkemesi kararınca Hazineye irat kaydedilir.

12. Zayi belgesi talebiyle açılan davada ilgili mahkeme tarafından verilen zayi belgesinin sadece karar defterine ilişkin olduğu ve dava dilekçesinin sunulduğu tarih olan 27/6/2022'den sonra düzenlenen defter ve belgelerin de gönderilmediği gözönünde bulundurulduğunda Partinin Genel Merkez kesin hesabında gösterdiği hâlde belgelendirmediği 400.678,79 TL gelir ve 400.678,79 TL gider rakamı kadar Parti mal varlığının Hazineye irat kaydedilmesi gerekir.

13. Ayrıca Partinin kesin hesabının dayanağını oluşturan gelir gider belgeleri ve defter kayıtlarını Sayıştay Başkanlığına göndermemesi dolayısıyla 2820 sayılı Kanun'un 75. maddesi gereğince yapılan araştırma ve incelemeleri engellediği, aynı madde gereğince istenen bilgi ve belgeleri vermediği tespit edilmiştir.

14. Kanun'un 75. maddesi hükmüne aykırı olarak Parti Genel Merkezinin gelir gider belgeleri ile defter kayıtlarını göndermeyerek inceleme ve araştırmayı engelleyen Parti sorumluları hakkında Kanun'un 111. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi uyarınca gerekli işlemlerin yapılmasını temin için suç duyurusunda bulunulması gerekir.

#### IV. SONUÇ

Aydınlık Geleceğin Partisinin 2022 yılı kesin hesabının incelenmesi sonucunda;

A. 22/4/1983 tarihli ve 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun 75. ve 76. maddelerine göre Genel Merkez kesin hesabının dayanağını oluşturan gelir gider belgeleri ve defter kayıtlarını Anayasa Mahkemesine sunmayan ve gelir ve giderlerini belgelendirmeyen Partinin Genel Merkez kesin hesabında gösterdiği 400.678,79 TL gelir tutarı ve 400.678,79 TL gider tutarı olmak üzere toplam 801.357,58 TL karşılığı Parti mal varlığının Hazineye irat kaydedilmesine,

B. Partinin 2022 yılı kesin hesabında gösterilen 651.060,60 TL dönem içi gelir, 123,19 TL bir önceki yıldan devreden nakit toplamı olmak üzere 651.183,79 TL gelir genel toplamı ile 635.874,85 TL dönem içi gider, 15.308,94 TL gelecek yıla devreden nakit toplamı olmak üzere 651.183,79 TL gider genel toplamından Hazineye gelir kaydedilmesi gerektiği değerlendirilenler dışında kalan bölümün eldeki bilgi ve belgelere göre doğru, denk ve 2820 sayılı Kanun'a uygun olduğuna,

C. Genel Merkez kesin hesabının dayanağını oluşturan gelir gider belgeleri ile bu belgelerin kaydedildiği defterler gönderilmediğinden Parti sorumluları hakkında 2820 sayılı Kanun'un 111. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine istinaden gerekli işlemlerin yapılabilmesi için Ankara Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulmasına,

26/3/2026 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan  
Kadir ÖZKAYA

Başkanvekili  
Basri BAĞCI

Başkanvekili  
İrfan FIDAN

Üye  
Engin YILDIRIM

Üye  
Rıdvan GÜLEÇ

Üye  
Recai AKYEL

Üye  
Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Üye  
Yıldız SEFERİNOĞLU

Üye  
Selahaddin MENTEŞ

Üye  
Kenan YAŞAR

Üye  
Muhterem İNCE

Üye  
Yılmaz AKÇİL

Üye  
Ömer ÇINAR

Üye  
Metin KIRATLI